

Knihy: Jindřich Novotný st. - 1873 - počátky služby 10.

Počátky kazatelské a misijní činnosti Jindřicha Novotného st. mají kořeny ve *Svobodné reformované církvi české* na podzim roku 1873, kdy se vrátil ze studijního pobytu v misijní instituci St. Chrischona v Basileji (1870–73). Kazatel Svobodné reformované církve popisuje ze svého pohledu ve své knize peripetie počátků služby Jindřicha Novotného st. i události a možné důvody jeho odchodu k baptistické misijní práci.

Další čtení na pokračování knihy Nástin dějin svobodných církví křesťanských zvláště pak Svobodné reformované církve české od Aloise Adlofa z roku 1905.

Knihy

Jindřich Novotný st. - 1873 - počátky služby 10.

kdežto dvěře otvíraly se u baptistů. K svému úžasu spozorovali členové, že Novotný začíná kázat křest a přemlouvat svůj sbor, aby ho následoval. Většina vrátila se k sboru starému a Novotný v Lodži 12. února 1885. pokřtěn a v Žyrardově ještě jednou za »staršího« baptistův ordinován. Jeho následovalo několik duší.

XIV.

Po této krizi, která církví zmítala a jejími základy otrásala, trvalo to dost dlouho, než církev přišla k žádoucímu klidu. Živlové všelijací vtrhli do církve a nabyli vlivu na její vedení⁸⁰. Lidé, kteří byli malého rozhledu a slabého duchovního života, drali se do popředí. Paulů byl sláb, a Clark byl málo informován, a příliš důvěřiv. Ale i v těch dobách přenesnadných a těžkých

⁸⁰ Tak Josef Mejtský, který dovedl využítkovatí důvěřivosti členů a jmenovitě dobroty Clarkovy zastává u něho místo jakéhosi tajemníka. Ač vlastně jen do obecné školy chodil, vydával se za kandidáta práv. Ale nebylo lze udržeti se mu na dlouho. Prohlédnut a demaskován jako člověk zlý a nebezpečný vystoupil, aby hrál ještě úlohu jako udavač a nepřítel. Ale všechny pokusy jeho selhaly mu. Na konec umřel v žaláři, kde své podvody genealogické odpykával (1905.). Vlohy jeho byly znamenité, ale zneužíval jich ke zlému. Bůh však obhájil církev své i před tímto Achitofelem.

nedopustil Bůh, aby se dílo jeho rozpadlo. Věrné duše vyhlížely vzhůru o rozvlažení, a Bůh rozvlažení to dal. Zjevily se hříchy a pády, ale ty byly vyznány Bohu a trestány kázní v dobách rozvlažení.

R. 1886. na podzim znamená nový náběh a nové rozpjetí v práci. Rozvaliny byly znovu zbudovány, nehodní mnozí, kteří se do církve v dobách rozvratu dostali, zjevení a vyloučení, mnozí se pak ku Pánu obrátili. Sotva v Praze zjednán pořádek, vznikla tužba po spojení s církvemi, které nám byly nejbližší. V první řadě dosaženo spojení či splynutí s malým sborem svobodné ev. církve v České Skalici od sboru Balcarova se odtrhším (v květnu 1888.), potom s částí sboru bysterského (v ún. 1889.), až na konec po všelijakých pokusech s chybami, nedopatřeními a zármutky spojenými celý bysterský sbor zařaděn v organizaci církve naší (v říjnu 1891.). Brzo potom i methodistický sbor Pázdralův na Kladně (1892.) s církví splynul. Už r. 1885. byl táborský⁸¹ a stupický sbor z pražského propuštění, r. 1889. pak v lednu i sbor východočeský (který později

⁸¹ Když v Budějovicích a Písku práce počala, utvořen byl jihočeský sbor, později písecko-táborský a budějovický. Ještě dále utvoření sborové tři, z nich dva: písecký (pod správou husineckého kazatele) a budějovický trvají.

rozčleněn na sbory: bysterský (s Bučinou), českoskalický,⁸² hradecký a náchodský). Mnohé stanice přibyly. Neúspěchem však provázena práce sborů stupického a táborského, až oba ti sborové zanikli a klesli na stanice řady téměř poslední.

V Praze r. 1889. (30. května v církevní schůzi) rozdělení sboru na vinohradský a pražský provedeno, tak že onen čítal 74 členy, tento 68 členů. Z vinohradského sboru později propuštěn byl sbor smíchovský. Z pražského pak vyšli sborové: trutnovský, plzeňský (v srpnu 1894.),⁸³ husinecký (kv. 1896.), žižkovský (7. listp. 1902.), hrubohotecký, brněnský,⁸⁴ lodžský (ruský)⁸⁵ a strměšský (7. d. 1903).

Ve Vídni byl první člen přijat r. 1894., práce však započata tam 1896., a vznikly tam dva sbory. Vloni pak přibyl sbor svatohelenský v uherském Banátě. Sborů čítá nyní církev 23 (v Čechách 16, na Moravě 2, ve Vídni 2, v Uhrách 1, v Rusku 2).

R. 1894. stal se sbor pražský samostat-

⁸² Z něho vyšel sbor volešenský (u Něm. Brodu) r. 1904.

⁸³ Z něho vyšel 1904. sbor klatovský.

⁸⁴ Se stanicemi: Prostějov, Novič, P. Rybný, Č. Třebová.

⁸⁵ Z něho vychází letos sbor Žyrardovský.

ným,⁸⁶ později i vinohradský a smíchovský došly částečné samostatnosti.

V práci své rozsáhlé potřeboval Clark pomocné síly. Takové dostalo se mu v Johnu S. Porterovi, který v listopadu r. 1891. od American Boardu do Prahy vyslán byl. Býval žákem nedělní školy v Clarkově sboru gileadském. Narodil se 1. bř. 1862. Když se Clark s nedělní školou loučil, obrátil se k hochům tam sedícím se slovy: »Jednoho z vás vyžaduji si pro Rakousko.« Mladý Porter vždy toužil kázatí evanjelium, ale k opravdovému obrácení přišel až ve svých studentských letech. Když r. 1886. Dwight L. Moody první konferenci studentů z Ameriky a Kanady do Northfieldu svolal, byl i Porter přítomen. Tehdy započalo ono velikolepé hnutí dobrovolníků studentských (Volunteer movement for foreign missions), mající za účel zvěstovati evanjelium všem lidem v pokolení přítomném. Na sta studentů hnutím tím navedeno bylo k práci misijní. Mezi prvními, kteří se rozhodli jíti na misi, byl Porter, jemuž během studií v semináři hartfordském se ujasnilo, že má pracovati v Čechách, k čemuž ho také ovšem bývalý jeho kazatel povzbuzoval. V Čechách pak sotva česky se naučil, nucen byl opět vypřáhnouti a vrátiti

⁸⁶ Na základě úplné dobrovolnosti.

se do vlasti své, kde 4 léta pobyl zotavuje se. Potom vrátil se zas a koná tu svou důležitou práci.

Nelze nám psátí dějiny těchto posledních let, poněvadž všechny téměř osoby žijí, které ty dějiny dosud tvoří. Musíme je odložit na dobu příhodnější, kdy úsudek bude klidnější a zralejší.

Jen několika věcí se dotkneme.

V první řadě poměru k ostatním ev. církvím. Poměr k ev. bratrské církvi hrozil zkalením, když Karel Motl nespokojen s poměry přihlásil se s rodinou (mimo syna) k církvi naší a byl také od nás přijat. Vyjasnilo se teprv, když Rychnov n. Kn. byl od nás opuštěn, a dům, který tam »Betanie« od Motla koupila, bratrské církvi prodán.

Ne tak snadně utvářel se poměr k církvi reformované. Založení svobodné ref. církve, jak vyloženo, bylo věcí nutnou, přirozenou. Byla sice založena v jakési naději, že trvání její bude provisorní, dokud poměry v ref. církvi se nezmění, aneb dokud ono vanutí Ducha sv. nových věcí neučiní. Pronásledování však, jehož se církvi svobodné dostalo, osud návrhu čáslavského, a průběh událostí různých potvrzovaly čím dál tím více, že svobodná ref. církev je organizací, která vyvíjeti se bude samostatně. Že v Praze někteří z církve ref. přestoupili k církvi svo-

bodné, v pozitivních kruzích nezaráželo. První přestupy, které zakalily obzor, byl přestup tří sester ze sboru lečického. Ty hlásily se znovu a znovu. Clark odpíral, a Novotný dokazoval, že vytrvalé jejich žádosti vyhověno býti musí. Lečický farář a s ním i Šubert velice nelibě to nesli a hrozili přerušáním styků. Clark nevěda jiné rady psal do Bostonu předkládaje záležitost tuto misijní společnosti. Ta rozhodla, že žádosti sester, které ve svém sboru neměly duchovní potrawy a péče, jíž si žádaly, a podobným toho druhu, má býti vyhověno, když není jiného vyhnutí. Přijetí jejich vyvolalo bouři. Lečický farář všecko duchovní hnutí v svém rozsáhlém sboru jal se následkem toho dusit, a Šubert byl rozmrzen. Ostatně ony sestry přešly potom s Novotným k baptistům.

Vlivem a povzbuzením Schaufflerovým začal Šubert vyučovat mladé muže a vzdělávat je na evangelisty a pomocníky vzdělaných duchovních. Z jeho školy vyšli Fr. Rybář, který nějaký čas po Motlovi pohřichu s nezdarem v Táboře působil a 1882. v srpnu do Prahy přišel a Josef Melichar, který r. 1885. už po smrti Šubertově (21. ú. 1885.) do práce se dostal nejprv do Vršovic, později na Žižkov. Oba byli reformovaní. Jak se poměry utvářely, mnozí neviděli rádi, že pracující v církvi svobodné zůstávají v své církvi.

Pokračování příště

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)